

רשות ערעור אזרחי מס' 6546/94

בנק איגוד לישראל בע"מ

נגד

1. הנרי אזולאי

2. אסתר אזולאי 3. אלברט אזולאי 4. דוד אזולאי 5. סופיה אזולאי 6. אנדרה לנקרי 7. אבלין לנקרי 8. ז'קלין פרץ

9. המפקח על הבנקים – משיב פורמאלי

בית המשפט העליון

[6.7.95]

לפני המשנה לנשיא א' ברק והשופטים ג' בך, ד' דורנר

חוק הביקורת הפנימית, תשנ"ב-1992, ס"ח 198, סעיפים 2(א), 5, א8, ג8, ו8, ז8, י8, יג8, ט8, 9(א), 9(ה), 10- פקודת הבנקאות, 1941, ע"ר תוס' 1, (ע) 69, (א) 85, סעיפים א8, 15, א15(א) – תקנות סדר הדין האזרחי, תשמ"ד-1984, ק"ת 2220, תקנה 112- פקודת הראיות [נוסח חדש], תשל"א-1971, נ"ח 421, סעיפים 12, 44(א) – הצעת חוק הביקורת הפנימית, תש"ן-1990, ה"ח 263- חוק מבקר המדינה [נוסח משולב], תשי"ח-1968, ס"ח 92, סעיף 27- חוק מס ערך מוסף, תשל"ו-1975, ס"ח 52, סעיף 142- חוק הבנקאות (רישוי), תשמ"א-1981, ס"ח 232.

מיני-רציו:

* בנקאות – בנקים – חובותיהם

* בתי-משפט – ערעור – התערבות בשיקול דעתו של בית המשפט קמא

* דיון אזרחי – גילוי מסמכים – היקפו

* ראיות – חיסיון – דוח ביקורת פנימי

* ראיות – חיסיון – דוח בנק ישראל

* ראיות – חיסיון – מסמך שהוכן לקראת משפט

המנוח היה לקוח של המערער. עם פטירתו התברר ליורשיו כי חשבונות הבנק של המנוח הם ביתרת חובה. לטענת המשפחה, נעשו בחשבונות פעולות מירמה והסתרה על-ידי עובדים של המערער. המערער והמשפחה הגיעו לידי הסכם, שעל פיו קיבל המערער את מרבית הטענות של המשפחה. משלא הושגה הסכמה לגבי כלל הטענות, הגיש המערער תביעה בסדר דין מקוצר, שניתנה לגביה רשות להתגונן. בגילוי מסמכים מטעם המערער על-פי צו בית המשפט, לא נכללו דו"ח בנק ישראל ודו"ח הביקורת הפנימית של המערער, שנערך בעקבות ביקורת שנעשתה בסניף במסגרת ביקורת פנימית מתוכננת ושבהלכה התגלה מידע על פעולות שלא כדין של עובדים בסניף. בית המשפט המחוזי דחה את טענות המערער לחיסיון לגבי שני הדו"חות האמורים והורה על גילויים. מכאן הערער ברשות, שנסב על השאלות אם דו"ח ביקורת פנימית הוא חסוי בתוקף היותו מסמך שהוכן לצורכי משפט או מכוח סעיף 10 לחוק הביקורת הפנימית, תשנ"ב-1992, וכן אם הדו"ח של בנק ישראל חסוי מכוח סעיף 15 א לפקודת הבנקאות, 1941.

בית המשפט העליון פסק:

א. (1) גילוי מסמכים משתרע על כל "המסמכים הנוגעים לענין הנדון" (תקנה 112 לתקנות סדר הדין האזרחי, תשמ"ד-1984). על צד לגלות כל אותם מסמכים אשר סביר להניח כי הם כוללים מידע אשר יאפשר לצד, במישרין או בעקיפין, לקדם את העניין נושא התובענה (60 ג-ד).

(2) הרלוואנטיות של מסמך לעניין גילוי רחבה יותר משאלת קבילותו במשפט (60 ד).

(3) הרלוואנטיות לצורכי גילוי היא במידת האור שהמסמך עשוי לשפוך על המחלוקת שבין הצדדים. מסמך שיש בו כדי לסייע לקו חקירה הוא רלוואנטי. לעומת זאת, מסמך שאין בו כדי לחזק טענה או להחלישה, וכל כולו לא בא אלא "לדוג" בענייניו של בעל דין, אין לגלותו (60 ד-ה).

(4) לעתים אין בעל דין יודע מה המסמכים שבידי הצד שכנגד. דרישה לגילויים של אלה אינה מהווה "דיג" אסור. "הדיג" אינו מעשה פסול, אלא אם כן כוונת המבקש היא למצוא חומר שלא לצורך התלוי ועומד, כי אם לאסוף ראיות להכנת משפט אחר, או למטרה אחרת. ואילו מסמכים מזיקים או מועילים, לצורך המשפט התלוי ועומד, שייכים לעניין, והחיפוש אחריהם אינו "דיג" (60 ו).

(5) במקרה דנא, דו"ח הביקורת הפנימית ודו"ח בנק ישראל הם מסמכים רלוונטיים (60 ז).

ב. בית-משפט שלערער לא יתערב בשיקול-דעת השופט קמא אלא אם הגיע הלה למסקנה אשר אינה מתקבלת על הדעת בשום פנים, או שנעלמו ממנו מסיבות שהיה חייב להתחשב בהן (61 א-ב).

ג. (1) מטרת ההליך השיפוטי היא חשיפת האמת. עקרון הגילוי משרת מטרה זו (61 ג-ד).

(2) גילוי האמת הוא ערך מרכזי בכל שיטת משפט ובכל חברה. עם זאת, אין הוא ערך בלעדי. לצדו קיימים ערכים אחרים, אשר גם עליהם צריכה החברה להגן. כבוד האדם, חירותו, פרטיותו וכיוצא בהן חירויות יסוד עלולות להיפגע על-ידי גילוי האמת. יש צורך לאזן בין הערכים המתנגשים (61 ד-ה).

(3) איזון זה מוצא את ביטויו בכל ענפי המשפט ובסוגיות משפטיות שונות ומגוונות בתחום הדין המהותי (61 ה).

(4) על רקע הצורך לאזן בין אינטרסים שונים (של הפרטים בינם לבין עצמם, ובין אינטרס הפרט לאינטרס הכלל) נוצרו במשך השנים מספר "חסינות". הם מאפשרים חיסיון מפני גילוי ראייה בהליך השיפוט, גם אם בגילוי הראייה יהיה משום קידום גילוי האמת, וזאת מקום שקיים ערך חברתי המצדיק זאת (61 ו-ז).

(5) החסינות הם לרוב "יחסיים". הם פרי איזון בין ערכים מתנגשים. היקפם נקבע על-פי דרשותיו של איזון זה. אין הם מעניקים חיסיון "מוחלט" לראייה, אלא מתנים את החיסיון באיזון בין התועלת לנזק אשר יצמחו מגילוי הראייה. הפעלתם בכל מקרה ספציפי מחייבת – בצד האיזון "העקרוני" שנעשה בגיבוש החיסיון עצמו – עריכת איזון "קונקרטי" (61 ז-62 א).

(6) בנסיבותיו של כל מקרה ומקרה ובגדריו של השיקול הקונקרטי מתחשבים, בין השאר, במידת חיוניותה של הראייה במשפט ובקיזומו של ראיות חלופיות (62 א).

(7) הכלל הוא האמת והצור בגילוייה. החיסיון הוא החרג. חייב לפיכך להימצא להצדקתו שיקול רם ונכבד יותר שבטובת הכלל (62 א-ב).

ד. (1) מסמך שהוכן לקראת משפט נהנה מחיסיון מפני גילוי. מטרת החיסיון הינה לאפשר לבעל דין להכין עצמו לקראת משפט, בלי חשש שהכנותיו ייחשפו לצד השני (62 ג, ה-ו).

(2) מסמך אשר אדם מכין כחלק משיגרת עיסוקו ותפקידו אינו נופל לגדר החיסיון (62 ה).

(3) הביקורת הפנימית תפקידה לבקר את הגוף המבוקר, למצוא את הליקויים הקיימים בו, להתריע עליהם ולהציע דרכים לתיקונם, וזאת בלא קשר למשפט זה או אחר. על-כן, דו"ח הביקורת הפנימית אינו מסמך שהחיסיון של מסמכים שהוכנו לקראת משפט חל עליו (62 ו-ז).

ה. (1) סעיף 10 לחוק הביקורת הפנימית קובע אי-קבילות של דו"ח הביקורת הפנימית. אין בהוראה זו כדי ליצור חיסיון מפני גילוי הדו"ח לצד המשפט (64 א).

(2) אי-קבילות לחוד וחיסיון לחוד. אי-קבילות נועדה למנוע מבית המשפט לבסס מימצא על אותה ראייה. אי-גילוי בשל חיסיון נועד למנוע מבעל דין מלעיין במסמך. לעתים יש ערך רב לצד לעיין במסמך, גם אם אין הוא ראוי להגישו בשל אי-קבילותו. על-כן, הגישה המקובלת הינה כי אי-קבילותו של מסמך אין בה כשלעצמה כדי לחסנו מפני גילוי (64 א-ב).

(3) מטרת ההוראה שבסעיף 10 לחוק הביקורת הפנימית הינה להבטיח שיהיה שיתוף פעולה מלא של העובדים עם המבקר הפנימי, וכדי למנוע ממנו את החובה לדרוש על עבודת הביקורת בבתי המשפט. הגשמתן של תכליות אלה הובילה את המחוקק לקביעת הוראה באשר לאי-קבילות המימצאים. לאור קיומה של הוראה זו, שוב אין מקום וצורך להוסיף ולהכיר בחיסיון מפני גילוי הראייה לבעל דין (64 ד).

(4) אין בחובת הגילוי כדי למנוע קיומה של ביקורת פנימית ראויה. ביקורת פנימית היא חובה המוטלת על "גוף ציבורי". שיתוף פעולה עם המבקר הפנימי הוא חובה המוטלת על כל נושא משרה ועובד בגוף המבוקר. גילוי הדו"ח אך יגביר את אמון הציבור בגופים העושים בכספו וברכושו. גילוי הדו"ח משמש אמצעי חשוב להבטחת הגשתו של חוק הביקורת הפנימית (64 ה-ו).

(5) אמנם חוק הביקורת הפנימית קובע כי מבקר הפנים חייב לשמור בסוד כל מסמך ומידע שהגיעו אליו עקב מילוי תפקידו. עם זאת, אותה הוראה עצמה מאפשרת לו גילוי המסמך "אם הגילוי נחוץ למילוי תפקידו כנדרש בחוק או אם הגילוי נדרש על פי כל דין" (סעיף 9(ה)). בעניין הנדון נדרש הגילוי על-פי דין, כלומר על-פי תקנות סדר הדין האזרחי (64 ז).

ו. (1) הוראת חוק הקובעת סודיות מידע עשויה להתפרש כמשתרעת גם על סודיות המידע בהליך שיפוט, ובכך להביא לידי יצירתו של חיסיון. הכול תלוי בלשון החיקוק ובתכליתו (66 א-ב).

(2) פירוש לשונו של סעיף 15א לפקודת הבנקאות על רקע תכליתו מוביל למסקנה כי דין הסודיות הקבוע לידיעה באותה הוראה גזור מקרבו חיסיון מפני גילוי הידיעה בהליך שיפוט (66 ב-ג).

(3) התכלית של סעיף 15א לפקודה כפולה: התכלית הראשונה והעיקרית מבקשת להבטיח קיומו של פיקוח יעיל על מערכת הבנקאות – אשר מצדו נועד להבטיח יציבות הבנקים, אמינותם וטובת הציבור – באמצעות הבטחת סודיות ידיעות המושגות תוך כדי אותו פיקוח. התכלית השנייה המונחת ביסוד הוראת הסודיות היא לעודד שיתוף פעולה בכל הרמות בין הבנק לבין גורמי הפיקוח עליו. אינטרס הציבור הוא כי במסירת המידע על-ידי הבנק לפיקוח יהא הבנק חופשי מהחשש כי המידע עלול לשמש כנגוד בסכסוך אזרחי בין שני פרטים. לשם כך יש להבטיח חיסיון מפני גילוי (66 ג-ז).

(4) חובת הסודיות על-פי סעיף 15א לפקודה והחיסיון הנגזר ממנה מגילוי ידיעה או מסמך, מכוונים כלפי אדם אשר נמסרו לו ידיעה או מסמך לפי הפקודה או לפי חוק הבנקאות (רישוי), תשמ"א-1981. על-כן, הוראת הסודיות מכוונת, בראש ובראשונה, כלפי עובדי המשיב 9 אשר הכינו את דו"ח בנק ישראל במקרה נזק. החיסיון הקבוע בסעיף 15א לפקודה מונע אף השגת מידע מהמערער ומעובדיו (67 א).

(5) חובת הסודיות אינה מוחלטת. נגיד בנק ישראל הוסמך להתיר גילוייה של ראייה אם הוא רואה צורך בכך לצורכי תביעה פלילית. שיקול-דעתו צריך להיעשות על-פי הכללים החלים על כל שיקול-דעת שלטוני. כמו כן רשאי בנק שלגביו מתייחס הדו"ח להסכים לגילויים של ידיעה או של מסמך שנתקבלו ממנו (67 ב-ג).

פסקי-דין של בית המשפט העליון שאוזכרו:

[1] ע"א 40/49 ו' כיאט ואח' נ' ל' כיאט ואח', פ"ד ג 159.

- [2] המ' 11/51 דיסקין נ' האפוטרופוס על נכסי נפקדים, פ"ד ז 820.
- [3] ב"ש 298/86, 368 ציטריין ואח' נ' בית הדין המשמעתי של לשכת עורכי הדין במחוז תל-אביב ואח', פ"ד מא (2) 337.
- [4] ע"א 327/68 זינגר ואח' נ' ביינון ואח', פ"ד כב (2) 602.
- [5] ע"א 407/73 גואנשיר נ' חברת החשמל לישראל בע"מ ואח', פ"ד כט (1) 169.
- [6] המ' 121/58 קרן קימת לישראל בע"מ נ' כץ, פ"ד יב 1472.
- [7] בג"צ 174/83 שכנר ואח' נ' שר האוצר, פ"ד לז (3) 225.
- [8] רע"א 68/88 זילברמן ואח' נ' בנק אמריקאי ישראלי, פ"ד מב (2) 383.
- [9] בג"צ 207/70 יהלומי נ' שר האוצר ואח', פ"ד כה (1) 127.
- [10] בג"צ 527/82 שץ נ' שר האוצר ואח', פ"ד לח (3) 76.

פסקי-דין אמריקניים שאוזכרו:

(1955). [11]158D . 2F . 224Overby v. United states fidelity and guaranty co

[12] 967in re subpoena served upon comptroller of currency 630D . 2F (1992).

פסקי-דין אנגליים שאוזכרו:

[13]. *Compagnie financiere du pacifique v. Peruvian guano co* (83-1882). 55Q. B 11 (c. A).

[14]. *Wooley v. North london railway co* (69-1868)602C. P 4 . .

ערעור ברשות על החלטתו של בית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו (השופט ג' קלינג) מיום 2.11.94 בת"א 966/92 (המ' 11839/94, המ' 12366/94). הערעור נתקבל.

ב' לוינבוק, י' ליבוביץ – בשם המערער;
א' בן טובים, ט' יחזקאלי – בשם המשיבים 1-8.

פסק-דין

המשנה לנשיא א' ברק: העובדות

1. מר אזולאי ז"ל היה לקוח של בנק איגוד לישראל בע"מ (להלן – בנק איגוד). עם פטירתו התברר ליורשיו (להלן – משפחת אזולאי), כי חשבונות הבנק של המנוח הם ביתרת חובה. לטענת משפחת אזולאי, נעשו בחשבונותיה פעולות מירמה והסתרה על-ידי מספר עובדים בבנק איגוד. פעולות אלה הן הביאו לידי כך שחשבונם בבנק עמד על יתרת חובה, תחת יתרת זכות. בנק איגוד ומשפחת אזולאי הגיעו (ביום 6.9.91) לידי הסכם. על פיו מוכן היה בנק איגוד לקבל את מרבית הטענות של משפחת אזולאי בדבר פעולות מירמה והסתרה שנעשו על-ידי שניים מעובדי הבנק לאחר פטירת המנוח. לגבי יתרת חובה שנותרו במחלוקת, ואשר עיקרן בתקופה שקדמה לפטירתו של מר אזולאי ז"ל, קבעו הצדדים בהסכם כי בנק איגוד יבדוק את העניין. את תוצאות הבדיקה הוא יעביר למשפחת אזולאי. זו תצטרך להודיע אם נחה דעתה שהפעולות בחשבון נעשו כדין, אם לאו. הבנק בדק את העניין. הוא העביר את תוצאות הבדיקה למשפחת אזולאי. המשפחה לא הסכימה שהפעולות נעשו כדין. לאור הסכסוך שהתגלע, הגיש בנק איגוד תביעה כנגד משפחת אזולאי לבית המשפט המחוזי לפירעון יתרת החובה. התביעה הוגשה בסדר דין מקוצר. ניתנה רשות להתגונן. ערעור לבית-משפט זה על ההחלטה נדחה (רע"א 2477/94).

2. במהלך המשפט (המתנהל לפני השופט ג' קלינג) התברר כי מידע על פעולות שלא כדין של עובדים מבנק איגוד היו בידיעת הבנק עוד לפני פטירתו של מר אזולאי ז"ל. מידע זה הגיע לסגן המבקר הפנימי של בנק איגוד. המידע הגיע במהלך ביקורת פנימית מתוכננת לאותה שנה שנערכה בספטמבר 1990 בסניף שבו התנהל חשבוננו של מר אזולאי ז"ל. סגן המבקר הפנימי העביר את המידע למבקר. המבקר הביא את המידע לידיעת

הנהלת בנק איגוד. הדין-וחשבון של הביקורת הועבר ליועץ המשפטי של הבנק. הדין-וחשבון הוא מנובמבר ודצמבר 1990. כמו כן נערכה ביקורת על פעולות בנק איגוד על-ידי בנק ישראל. הוכן דין-וחשבון שהעתק ממנו נשלח (ביוני 1991) לבנק איגוד. בנק ישראל הסתמך, בין השאר, גם על עבודת הביקורת הפנימית.

3. במסגרת המשפט המתנהל בין הצדדים נחבקש גילוי מסמכים. ניתן צו כללי לגילוי מסמכים. בתצהיר גילוי המסמכים מטעם בנק איגוד לא נכללו דין-וחשבון הביקורת הפנימית ודין-וחשבון בנק ישראל. בקשת משפחת אזולאי לעיין במסמכים אלה נדחתה על-ידי בנק איגוד. משפחת אזולאי פנתה בבקשה לבית המשפט (המ' 11839/94 והמ' 12366/94) להורות על גילוי שני המסמכים. בנק איגוד התנגד לבקשה. נטען על-ידי כי שני הדו"חות אינם רלוואנטיים לעניין המשפט. בנוסף, לעניין דין-וחשבון הביקורת הפנימית נטען כי קיים לגבי חיסיון. הטעם לחיסיון זה הוא כפול: ראשית, משום שהדין-וחשבון הוא מסמך שהוכן על-ידי בנק איגוד לקראת משפט; שנית, בשל הוראת סעיף 10 לחוק הביקורת הפנימית, תשנ"ב-1992. לעניין הדין-וחשבון של בנק ישראל נטען על-ידי בנק איגוד כי הדו"ח חסוי לאור הוראות הסודיות הקבועות בסעיף 15א לפקודת הבנקאות, 1941.

החלטת בית המשפט המחוזי

4. בית המשפט המחוזי (השופט קלינג) נעתר לבקשת משפחת אזולאי. הוא הורה על גילוי שני המסמכים. לעניין דין-וחשבון הביקורת הפנימית נקבע כי ביקורת זו נערכה כעניין שבשיגרה. היא קדמה לגילוי מעשה הפקידים בבנק איגוד. במהלך הביקורת נתגלו מעשי הפקידים. על רקע זה נפסק שהביקורת לא באה בשל ציפיה להליכים משפטיים, ואין היא נהנית מחיסיון של מסמך שהוכן לקראת משפט. כן נפסק כי הוראת סעיף 10 לחוק הביקורת הפנימית אינה מועילה לבנק איגוד, וזאת משני טעמים: ראשית, משום שהחוק הוחק לאחר עריכתה של הביקורת בבנק איגוד, ועל-כן הדין-וחשבון שנערך אינו מהווה "דין-וחשבון ביקורת פנימית" שעליו חלות הוראות החוק; שנית, משום שהוראת סעיף 10 לחוק אינה קובעת חיסיון מפני גילוי. הוראה זו קובעת אך כי דין-וחשבון הביקורת הפנימית אינו קביל. לעניין דין-וחשבון בנק ישראל נפסק כי סעיף 15א לפקודת הבנקאות מטיל חובת סודיות על עובדי בנק ישראל בלבד. הדין-וחשבון עצמו אינו סודי, והצו לגלותו אינו מכוון לבנק ישראל ולעובדיו. זאת ועוד: חובת הסודיות המוטלת על עובדי בנק ישראל אינה טומנת בחובה חיסיון כאשר גילוי הדו"ח נדרש מכוח דין. במקביל למתן צו גילוי שני הדינים-וחשבונות, הורה בית המשפט המחוזי למחוק מתוך עותקי הדינים-וחשבונות שמות של לקוחות, זולת שמותיהם של בני משפחת אזולאי. כן הורה בית המשפט כי המשיבים לא יעשו שימוש בדינים-וחשבונות, פרט לצורך ההליכים בתובענה. משפחת אזולאי נצטוותה שלא להעביר את העותקים לאחרים. על החלטה זו הוגש ערעור על-ידי בנק איגוד, לאחר מתן רשות ערעור.

הרלוואנטיות

5. טענתו הראשונה של בנק איגוד הינה, כי שני הדינים-וחשבונות אינם רלוואנטיים

למשפט המתנהל בין הצדדים. לטענת בנק איגוד, הבנק אינו מכחיש את אחריותו למעשי פקידיו. על-כן, האמור בדינים-וחשבונות – בדבר מידת הבקרה והפיקוח אשר הנהלת הבנק קיימה על עובדיה – אינו רלוואנטי לשאלות השנויות במחלוקת בין הצדדים. שאלות אלה סובבות אך סביב הבעיה, אם הפעולות בחשבונות של מר אזולאי ז"ל נעשו בהסכמתו אם לאו. על שאלות אלה אין הדינים-והחשבונות שופכים אור.

6. לדעת משפחת אזולאי, שני הדינים-והחשבונות רלוואנטיים לעניינים השנויים במחלוקת בין הצדדים. לטענתם, מוסכם בין הצדדים כי אם שניים מפקידיו של בנק איגוד (אשר בשמם נקבו הצדדים) חטאו, יהא הבנק אחראי למעשיהם. לעומת זאת, אין הסכמה בין הצדדים לעניין אחריות הבנק מעבר לכך. לעניין זה, בנק איגוד טוען על-פי פירושו להסכם שאליו הגיעו הצדדים – כי אם הפעולות נעשו בהסכמת אחד מבני משפחת אזולאי, אין הבנק נושא בכל אחריות, גם אם הבנק התרשל בפיקוח על עובדיו. לעומת זאת, משפחת אזולאי טוענת – וזאת על-פי פירושה שלה להסכם – כי אם הבנק התרשל הוא אחראי גם לעניין סכומי חיוב שעליהם הסכים אחד מבני משפחת אזולאי. נמצא, כי שאלת רשלנות הבנק שנויה במחלוקת בין הצדדים. היא הוזכרה במפורש בבקשת הרשות להתגונן, אשר נתקבלה.

7. גילוי מסמכים משתרע על כל "המסמכים הנוגעים לענין הנדון" (תקנה 112 לתקנות סדר הדין האזרחי, תשמ"ד-1984). על צד לגלות כל אותם מסמכים, אשר סביר להניח כי הם כוללים מידע אשר יאפשר לצד, במישורין או בעקיפין, לקדם את העניין נושא התובענה (ראה *compagnie financiere du pacifique v. The peruvian guano* [13] (1882) 62, at נמצא, כי הרלוואנטיות של מסמך לעניין גילוי רחבה יותר משאלת קבילותו במשפט. הרלוואנטיות לצורכי גילוי היא במידת האור שהמסמך עשוי לשפוך על המחלוקת שבין הצדדים. מסמך שיש בו כדי לסייע לקו חקירה הוא רלוואנטי. לעומת זאת, מסמך שאין בו כדי לחזק טענה או להחלישה, וכל כולו לא בא אלא "לדוג" בענייניו של בעל דין, אין לגלותו (ראה ע"א 40/49 ו' כיאט ואח' נ' ל' כיאט ואח' [1], בעמ' 162). ודוק: לעתים אין בעל דין יודע מהם המסמכים שבידי הצד שכנגד. דרישה לגילויים של אלה אינה מהווה "דיג" אסור:

"הדיג' אינו מעשה פסול, אלא אם כן כוונת המבקש היא למצוא חומר שלא לצורך המשפט התלוי ועומד, כי אם לאסוף ראיות להכנת משפט אחר, או למטרה אחרת. ואילו מסמכים מזיקים או מועילים, לצורך המשפט התלוי ועומד, שייכים לענין, והחיפוש אחריהם אינו 'דיג'. הנטיה המודרנית היא לקולא דוקא..." (' ' זוסמן, סדרי הדין האזרחי (אמינון, מהדורה 6, בעריכת ש' לוי, 1990) 406).

8. על-פי אמות מידה אלה, דו"ח הביקורת הפנימית ודו"ח בנק ישראל הם מסמכים רלוואנטיים. מידע המצוי בהם עשוי לקדם את העניין נושא המשפט. הם עשויים לשפוך אור על סדרי קבלת ההחלטות בבנק, על מהימנותם של פקידיים ועל דרכי החיוב והזיכוי של החשבון. כל אלה עשויים להשפיע על הבנת ההסכם שאליו הגיעו הצדדים ועל שאלת

האחריות (אם זו מתעוררת). אין לומר כלל על דינים-וחשבונות אלה, כי הם קשורים למטרה זרה. אוסיף, כי גם אם המקרה שלפנינו היה מקרה גבול – ואינני סבור כי הוא בעל אופי שכזה – לא הייתי רואה מקום להתערב בהחלטת השופט המנהל את המשפט. עניין זה נתון הוא לשיקול-דעתו של השופט המנהל את העניין. בית-משפט של ערער לא יתערב בשיקול-דעת השופט אלא אם "הגיע הלה למסקנה אשר אינה מתקבלת על הדעת בשום פנים, או שנעלמו ממנו מסיבות שהיה חייב להתחשב בהן" (המ' 11/51 דיסקין נ' האפוטרופוס על נכסי נפקדים [2], בעמ' 823). אין לומר כלל כי ההחלטה בעניינינו היא בלתי סבירה באופן קיצוני.

גילוי דין-וחשבון הביקורת הפנימית

9. נקודת המוצא העקרונית הינה עקרון הגילוי. כל אדם חייב למסור כל ראייה. ביסוד עיקרון זה עומד הערך של גילוי האמת. גילוי האמת משרת את אינטרס הצדדים בהבטיחו עשיית משפט. גילוי האמת משרת את אינטרס הציבור, בהבטיחו את "תקינות הפעולה של המערכת החברתית כולה..." (הנשיא שמגר בב"ש 298/86, 368 ציטרין ואח' נ' בית הדין המשמעתי של לשכת עורכי הדין במחוז תל-אביב ואח' [3], בעמ' 358). זכותו של הכלל הא לעדותו של כל פרט (ראה *j. H. Wigmore, evidence in trials* (71) j. T. (1961), by j. T.) at common law (Mcnaughton. 8boston and toronto, vol אכן, מטרת ההליך השיפוטי היא חשיפת האמת. עקרון הגילוי משרת מטרה זו.

10. גילוי האמת הוא ערך מרכזי בכל שיטת משפט ובכל חברה. בלעדיו אין. עם זאת, אין הוא ערך בלעדי. לצדו קיימים ערכים אחרים, אשר גם עליהם צריכה החברה להגן. כבוד האדם, חירותו, פרטיותו וכיוצא בהן חירויות יסוד עלולות להיפגע על-ידי גילוי האמת. האינטרס הציבורי בביטחון ובשלום הציבור עלול להיפגע על-ידי גילוי האמת. אין לומר כלל כי תגלה האמת, גם אם ייחרב העולם (על משקל:

Fiat justitia et pereat mundus). יש צורך לאזן בין הערכים המתנגשים. איזון זה מוצא את ביטויו בכל ענפי המשפט ובסוגיות משפטיות שונות ומגוונות בתחום הדין המהותי. כך למשל, פירסום אמת שיש בו לשון הרע שאין בו עניין לציבור, עשוי להטיל אחריות (אזרחית ופלילית) על המפרסם. פירסום אמת של ידיעות סודיות אסור, וגורר אחריו אחריות פלילית כבדה. בתחום ההליך השיפוטי, הודאת נאשם היא קבילה רק אם היא הייתה "חפשית ומרצון" (סעיף 12 לפקודת הראיות [נוסח חדש], תשל"א-1971).

11. על רקע הצורך לאזן בין אינטרסים שונים (של הפרטים בינם לבין עצמם, ובין אינטרס הפרט לאינטרס הכללי) נוצרו במשך השנים מספר "חסינות". הם מאפשרים חיסיון מפני גילוי ראייה בהליך השיפוטי, גם אם בגילוי הראייה יהיה משום קידום גילוי האמת, וזאת מקום שקיים ערך חברתי המצדיק זאת. דוגמה לכך היא החיסיון הניתן לראייה אשר גילויה עלול לפגוע בביטחון המדינה (סעיף 44א) לפקודת הראיות [נוסח חדש]). דוגמה אחרת היא החיסיון הניתן לעיתונאי מפני גילוי מקורותיו על-מנת לקדם את חופש הביטוי (ראה ב"ש 298/86, 368 [3] הנ"ל). חסינות אלה ואחרים הם לרוב "יחסיים". הם פרי איזון בין ערכים מתנגשים. היקפם נקבע על-פי דרישותיו של איזון זה. אין הם מעניקים

חיסיון "מוחלט" לראיה, אלא מתנים את החיסיון באיזון בין התועלת לנוק אשר יצמחו מגילוי הראיה. הפעלתם בכל מקרה ספציפי מחייבת – בצד האיזון "העקרוני" שנעשה בגיבוש החיסיון עצמו – עריכת איזון "קונקרטי". בנסיבותיו של כל מקרה ומקרה ובגדריו של השיקול הקונקרטי מתחשבים, בין השאר, במידת חיוניותה של הראיה במשפט ובקיומן של ראיות חלופיות. אכן, הכלל הוא האמת והצורך בגילוייה. החיסיון הוא החריג. "חייב לפיכך להימצא להצדקתו שיקול רם ונכבד יותר שבטובת הכלל. הדבר מצריך איזון והכרעה בין שיקולים שונים שבטובת הכלל, מצב המציג תמיד דילמה בין שתי רעות, הפרת אמון וסודיות מחד, ודיכוייה של האמת הדרושה למשפט צדק, מאידך" (ש' נתניהו, "על התפתחויות בסוגיית החיסיונות המקצועיים" ספר זוסמן (דף-חן, תשמ"ד) 297, 298).

12. על רקע עקרון הגילוי וחריגיו, טוען לפנינו בנק איגוד שתי טענות לעניין דין-וחשבון הביקורת הפנימית: הטענה האחת הינה, כי אין לגלות את הדו"ח, שכן הוא חסוי בהיותו מסמך שהוכן לקראת משפט ולאור צפי הליכים משפטיים. הטענה השנייה הינה, כי הדין וחשבון הוא חסוי לאור הוראות סעיף 10 לחוק הביקורת הפנימית. נפנה עתה לבחינתן של שתי טענות אלה.

מסמכים שהוכנו לקראת משפט

13. הלכה פסוקה היא, כי מסמך שהוכן לקראת משפט נהנה מחיסיון מפני גילוי (ראה ע"א 327/86 זינגר ואח' נ' ביינון ואח' [4]). עמד על כך מ"מ הנשיא, השופט זוסמן, בצינינו:

"הלכה פסוקה היא, שמסמך שבא לעולם לצורך הליכים משפטיים שהיו אותה שעה תלויים ועומדים, או אפילו רק צפויים, מסמך כזה הוא חסוי..."

...שאם לא תאמר כן, ותחשוף הכנתו של משפט לעינו הפקוחה של בעל-דין יריב, תקופח זכותו של בעל-דין לתבוע או להתגונן כראוי. כללו של דבר: חיסיון של מסמך שנועד לצורך הליכים משפטיים דוחה זכותו של בעל-דין שכנגד לגילוי תכנו של המסמך ולעיין בו" (ע"א 407/73 גואנשיר נ' חברת החשמל לישראל בע"מ ואח' [5], בעמ' 171).

על-כן, מסמך אשר אדם מכין כחלק משיגרת עיסוקו ותפקידו, אינו נופל לגדר החיסיון. אכן, מטרת החיסיון של מסמך שהוכן לקראת משפט הינה לאפשר לבעל דין להכין עצמו לקראת משפט, בלא חשש שהכנתו יחשפו לצד השני. מטרת החיסיון אינה לבצר אדם על-ידי חסיון פעילותו הטבעית והרגילה (ראה wooley v. North london [14] (1869) railway co.). הביקורת הפנימית, על-פי הגדרה, תפקידה לבקר את הגוף המבוקר, למצוא את הליקויים הקיימים בו, להתריע עליהם ולהציע דרכים לתיקונם, וזאת בלא כל קשר למשפט זה או אחר.

14. על רקע זה נראה לי, כי דין וחשבון הביקורת הפנימית אינו מסמך שהחיסיון של מסמכים שהוכנו לקראת משפט חל עליו. הדו"ח הוכן במהלך הביקורת הרגיל של הבנק. הוא חלק מעבודת ביקורת הפנים. הוא נגזר מתכנית העבודה של ביקורת הפנים. הביקורת נערכה בטרם ידע בנק איגוד על מעילה אפשרית של פקידיו. הביקורת היא שחשפה את

המעילות. היא לא נערכה תוך צפי של הליכים משפטיים. עמד על כך השופט קלינג, בציינו:
 "בעניינינו קדמה הביקורת לגילוי מעשי הפקידים של הבנק, שהם נשוא התובענה שבפני. מדברי
 גרניט עולה בבירור שהיתה זו ביקורת שיגרתית, וגילוי מעשי הפקידים בא רק במהלכה. בנסיבות
 אלה אין לומר שהביקורת באה בשל צפיה להליכים משפטיים, וכי שלילת החיסיון מפרי
 הביקורת היתה המוליכה להימנעות מקיומה".

לדברים אלה אנו מסכימים. לאור מסקנתנו זו, שוב אין לנו צורך לבחון את היקפו של החיסיון, והאם ניתן
 להסירו מקום שלצד המבקש גילוי צורך מהותי בו.

סעיף 10 לחוק הביקורת הפנימית

15. עיקר טיעוניו של בנק איגוד סמכו עצמם על סעיף 10 לחוק הביקורת הפנימית (להלן – חוק הביקורת)
 הקובע:

"(א) דו"ח, חוות דעת או כל מסמך אחר שהוציא או הכין המבקר הפנימי במילוי תפקידו לא ישמשו ראיה
 בכל הליך משפטי, אך לא יהיו פסולים בשל כך לשמש ראיה בהליך משמעתי.

(ב) הודעה שנתקבלה אגב מילוי תפקידיו של המבקר הפנימי לא תשמש ראיה בהליך משפטי, אך תהא
 כשרה לשמש ראיה בהליך משמעתי."

לטענת בנק איגוד, הוראת סעיף 10 לחוק הביקורת מעניקה לבנק חיסיון מפני גילוי דו"ח. אמת, סעיף 10
 לחוק הביקורת עניינו קבילות דו"ח, אך לדעת בנק איגוד לאי הקבילות השלכה על אי הגילוי. פירוש אחר יסכל
 את מטרת ההוראה. מטרה זו הינה להבטיח ביקורת פנימית חופשית. "ברור שבקורת פנימית בבנק למשל, לא
 תוכל להעשות ביסודיות, לעומק ומתוך 'שקט נפשי', אם ידע המבקר כי כל ממצאיו ישמשו את לקוחות הבנק
 או גורמים אחרים שיתבעו את הבנק או יתבעו על ידו בקשר עם העניינים הנתונים לביקורת". "תכלית ההגנה על
 דו"חות הביקורת הינה להבטיח ביקורת פנימית חופשית, ונטולת מעצורים ושיקולים 'זרים' של חשש משימוש
 כלשהו בה במסמכיה ובממצאיה כנגד הבנק". לדעת בנק איגוד, שלילת חיסיון תסכל את התכלית המונחת
 ביסוד הוראת אי הקבילות.

16. בית המשפט המחוזי דחה את טענתו של בנק איגוד. עיקר נימוקו של בית המשפט המחוזי היה, כי סעיף
 10 לחוק הביקורת אינו חל כלל על דינים וחשבונות שהוכנו בטרם הוחק חוק הביקורת. בנוסף לכך הוסיף בית
 המשפט כי לדעתו סעיף 10 לחוק הביקורת דן בקבילות דו"ח, אין הוא קובע חיסיון לדו"ח. "סעיף 10 נמנה על
 הוראות הפוסלות דו"חות והודעות שנמסרו משמש ראיה, מבלי שיקבע דבר לענין סודיותם או חיסיונם של
 מסמכים אלה... אי קבילותו של מסמך אינה פוגעת בזכותו של בעל דין לגילוי ולעיון בו,

כל עוד המסמך עשוי לעזור לבעל הדין, בין במישרין ובין בעקיפין". על הנמקה זו מערער בנק איגוד לפנינו.

17. סעיף 10 לחוק הביקורת קובע אי-קבילות ("לא ישמשו ראיה") של דו"ח הביקורת הפנימית. אין בהוראה זו, כשלעצמה, כדי ליצור חיסיון מפני גילוי הדו"ח לצד המשפט. אכן, אי-קבילות לחוד וחיסיון לחוד. אי-קבילות של מסמך כראיה אינו מונע גילוי של המסמך (ראה המ' 121/58 קרן קימת לישראל בע"מ נ' כץ [6]). אי-קבילות נועדה למנוע מבית המשפט לבסס מימצא על אותה ראיה. אי-גילוי בשל חיסיון נועד למנוע מבעל דין לעיין במסמך. לעתים יש ערך רב לצד לעיין במסמך, גם אם אין הוא רשאי להגישו בשל אי-קבילות. על-כן, הגישה המקובלת הינה כי אי-קבילותו של מסמך אין בה, כשלעצמה, כדי לחסנו מפני גילוי (ראה:

halsbury, the laws of england 13 (1975, th ed., by lord hailsham 4, london)

p. Matthews and h. Malek, discovery; 35-34 (1992, london) 94

18. עדיין עומדת השאלה במקומה, אם אין לפרש את הוראת החוק בעניין אי הקבילות באופן שמשמטע ממנה גם חיסיון מפני עיון. לשם מתן תשובה לשאלה זו יש לפנות לתכלית המונחת ביסוד הוראת סעיף 10 לחוק הביקורת. התכלית הייתה "לקבוע כי ממצאים שהכין המבקר לא ישמשו ראיה בהליך משפטי, כפי שהדבר חל לגבי דו"חות וחוות דעת של מבקר המדינה" (ראה הצעת חוק הביקורת הפנימית, תש"ן-1990, בעמ' 265). מטרת ההוראה הינה להבטיח "שיהיה שיתוף פעולה מלא של העובדים עם המבקר הפנימי, וכדי למנוע ממנו את החובה לרווח על עבודת הביקורת בבתי-המשפט" (ד"כ 125 (תשנ"ב) 3734). נראה כי הגשתן של תכליות אלה הובילה את המחוקק לקביעת הוראה באשר לאי-קבילות המימצאים. לאור קיומה של הוראה זו, שוב אין מקום וצורך להוסיף ולהכיר בחיסיון מפני גילוי הראיה לבעל דין. אשר להשוואה לדו"ח מבקר המדינה, כידוע, הדינים והחשובונות של מבקר המדינה מתפרסמים ברבים (ראה סעיף 27 לחוק מבקר המדינה [נוסח משולב], תשי"ח-1958). אין אפוא ללמוד דבר מאי-קבילות הדו"ח על חיסיון מפני גילוי לצדדים. אשר לצורך להבטיח "שיתוף פעולה מלא של העובדים עם המבקר הפנימי", דבר זה מובטח על-ידי דין אי הקבילות. כתוצאה ממנו, לא ניתן יהא להציג את הדו"ח בבית המשפט. לשם הוכחת תוכנו תידרשנה ראיות עצמאיות. די בכך כדי להבטיח את שיתוף הפעולה הנדרש, ואין צידוק להכרה בחיסיון. אינני סבור גם, כי בחובת הגילוי (להבדיל מאי הקבלות) יהיה כדי למנוע קיומה של ביקורת פנימית ראויה. ביקורת פנימית היא חובה המוטלת על "גוף ציבורי" (סעיף 2(א) לחוק הביקורת). שיתוף פעולה עם המבקר הפנימי היא חובה המוטלת על כל נושא משרה ועובד בגוף המבוקר (סעיף 9(א)). יתרה מכך, גילוי הדו"ח אך יגביר את "אמון הציבור בגופים העושים בכספו וברכוש" (ד"כ 118 (תש"ן) 5020). גילוי הדו"ח משמש אמצעי חשוב להבטחת הגשתו של חוק הביקורת. אמת, חוק הביקורת קובע כי מבקר הפנים חייב "לשמור בסוד כל מסמך ומידע שהגיעו אליו עקב מילוי תפקידו". עם זאת, אותה הוראה עצמה מאפשרת לו גילוי המסמך "אם הגילוי נחוץ למילוי תפקידו כנדרש בחוק או אם הגילוי נדרש על פי כל דין" (סעיף 9(ה)). בענייננו, נדרש הגילוי "על פי דין", כלומר, על-פי תקנות סדר הדין האזרחי.

19. אכן, המחוקק אמר דברו בעניין מעמדו של דו"ח הביקורת הפנימית. הוא איזן בין השיקולים השונים והגיע לידי הכרעה, שעל פיה דו"ח המבקר הפנימי לא יהא קביל. המחוקק לא הוסיף ולא קבע כי הדו"ח יהא חסין מפני גילוי. הדין מבחין בין אי-קבילות לבין חיסיון. אינני סבור כי יש מקום ללמוד מאי-קבילות על אי-גילוי. התוצאה הינה אפוא כי אין בהוראת סעיף 10 לחוק הביקורת כדי לבסס את חסיון דו"ח הביקורת הפנימית מפני גילוי לצד בהליך שיפוטי. לאור מסקנתי זו, אין לי צורך לדון בשאלה – אשר שימשה בסיס עיקרי להחלטתו של בית המשפט המחוזי – אם הוראת סעיף 10 לחוק הביקורת חלה על דין וחשבון שהוצא בטרם הוחק חוק הביקורת. כמו כן אין מקום לדון בשאלה אם ללא קשר להוראת סעיף 10 לחוק הביקורת, וכחלק מהילכות "המשפט המקובל נוסח ישראל", יש מקום להכיר בחסיונו של דו"ח הביקורת הפנימית בבנקים. שאלה זו לא הועלתה לפנינו, ואינני מביע בה כל עמדה בפסק-דין זה.

גילוי דו"ח בנק ישראל

20. משפחת אזולאי ביקשה גילוי של דו"ח בנק ישראל. בנק איגוד התנגד לכך.

לפני הערכאה הראשונה התנגד לכך גם בנק ישראל, אשר נציגו התייצב לדיון. ההתנגדות לגילוי הדו"ח הוסמכה על הוראת סעיף 15 לפקודת הבנקאות, הקובעת:

"(א) לא יגלה אדם ידיעה שנמסרה לו ולא יראה מסמך שהוגש לו לפי פקודה זו או לפי חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981, אולם מותר לגלות ידיעה אם הנגיד יראה צורך בכך לצרכי תביעה פלילית, או אם הידיעה או המסמך נתקבלו מבנק – בהסכמתו.

(ב) לענין גלוי מסמכים וידיעות שנתקבלו לפי פקודה זו או לפי חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981 לבית המשפט, דין בנק ישראל או המפקח ועובדיו כדין המדינה ועובדיה.

(ג) העובר על הוראות סעיף זה או על הוראת סעיף 6(5), דינו – מאסר שנה או קנס 10,000 לירות."

בית המשפט המחוזי ניתח את הוראת סעיף 15 לפקודת הבנקאות. הוא קבע כי-

"כוונתו של סעיף 15 לחול אך ורק על עובדי בנק ישראל המקבלים מידע. אין כאן סודיות של דו"ח הנמסר על-ידי בנק ישראל לידיו של הבנק."

בית המשפט הוסיף, כי אפילו נתבקש עובד של בנק ישראל לגלות תוכנו של דו"ח שהוכן בבנק ישראל, אין מניעה לכך:

"בסעיף 15 א נקבעה חובת סודיות. אין חובת הסודיות טומנת בחובה חיסיון כשנדרשת העדות מכוח דין."

מטעמים אלה נדחתה טענת בנק איגוד. בית המשפט הורה לגלות את דו"ח בנק ישראל. על כך מערער בנק איגוד לפנינו.

21. אמת הדבר, סודיותה של ידיעה אינה גוררת ממילא חיסיון כנגד גילוייה.

סודיות לחוד וחיסיון לחוד (ראה נתניהו, במאמרה הנ"ל, בעמ' 299. ראה גם: ויגמור, בספרו הנ"ל, בעמ' 527, 781; א' הרנון, דיני ראיות (המכון למחקרי חקיקה ולמשפט השוואתי ע"ש הרי סאקר, כרך ב, תשל"ז) 126). עם זאת, הוראת חוק הקובעת סודיות מידע עשויה להתפרש כמשתרעת גם על סודיות המידע בהליך שיפוטי, ובכך להביא לידי יצירתו של חיסיון. כך, למשל, נקבעה בסעיף 142 לחוק מס ערך מוסף, תשל"ו-1975, הוראה ולפיה "לא יגלה אדם ידיעה שהגיעה אליו אגב ביצוע חוק זה...". הוראה זו נתפרשה כמעניקה חיסיון מפני גילוי המידע (ראה בג"צ 174/83 שכנר ואח' נ' שר האוצר [7], בעמ' 229; רע"א 68/88 זילברמן ואח' נ' בנק אמריקאי ישראלי [8]). אכן, הכול תלוי בלשון החיקוק ובתכליתו.

22. נראה לי, כי פירוש לשונו של סעיף 15 לפקודת הבנקאות על רקע תכליתו מוביל למסקנה כי דין הסודיות הקבוע לידיעה באותה הוראה גוזר מקרבו חיסיון מפני גילוי הידיעה בהליך שיפוטי. דבר זה מתבקש מלשונו של סעיף 15א (א) לפקודת הבנקאות שלפיה "מותר לגלות ידיעה אם הנגיד יראה צורך בכך לצרכי תביעה פלילית...". הנחת היסוד כאן הינה כי הראיה היא חסויה במשפט, ורק הסכמת הנגיד – בגדרי הליך משפטי פלילי – מאפשרת גילוייה. אך מעבר לכך: התכלית המונחת ביסוד סעיף 15 א לפקודת הבנקאות מובילה אף היא למסקנה זו. תכלית זו הינה כפולה: התכלית הראשונה והעיקרית מבקשת להבטיח קיומו של פיקוח יעיל על מערכת הבנקאות – אשר מצדו נועד להבטיח יציבות הבנקים, אמיונותם וטובת הציבור – באמצעות הבטחת סודיות ידיעות המושגת תוך כדי אותו פיקוח. מטרתה של פקודת הבנקאות ובכללה סעיף 15א בה, המסדירה את הפיקוח על הבנקים, הינה להבטיח יציבות הבנקים ושמירת כספי הציבור. היא נועדה למנוע "בהלת שוא" אשר עלולה להבריח מפקידים ללא כל צידוק (השווה (1955) *overby v. United states fidelity and guaranty co* [11]161). הבנקים הינם גורם מרכזי במשק. ערעור יציבותם עלול להשפיע על יציבותו של המשק הלאומי (ראה ד"כ 54 (תשכ"ט) 2023). סיכון התמוטטות בנקים עלול ליפול על שכם הציבור. על רקע זה קבע המחוקק הוראות מחמירות בדבר היקף הפיקוח על הבנקים וסמכויותיו מחד גיסא וחובת סודיות מאידך גיסא. הפיקוח הינו רחב ומטיל על הבנקים חובה מקיפה למסירת ידיעות (סעיף 5 לפקודת הבנקאות). סמכויות הפיקוח הן רחבות היקף (סעיפים 8א, 8ג, 8ז, 8י, 8יג, 8טו). פיקוח זה לא ישיג את יעדו אם לא יוקפד על סודיות המידע הזורם במסגרתו. התכלית השנייה המונחת ביסוד הוראת הסודיות היא לעודד שיתוף פעולה בכל הרמות בין הבנק לבין גורמי הפיקוח עליו (השווה בג"צ 207/70 יהלומי נ' שר האוצר ואח' [9], בעמ' 128). על הבנק הוטלה חובה סטטוטורית למסור מידע ולשתף פעולה עם הפיקוח על הבנקים מחד גיא, והובטחה לו סודיות אותו מידע שיימסר על-ידי מאידך גיסא. השימוש במידע הוגבל למטרת החיקוק הספציפי שבגינו הוא נתבקש. אינטרס הציבור הוא כי במסירת המידע על-ידי הבנק לפיקוח יהא הבנק חופשי מהחשש כי המידע עלול לשמש כנגדו בסכסוך אזרחי בין שני פרטים. לשם כך יש להבטיח חיסיון מפני גילוי (ראה: רע"א 68/88 [8] הנ"ל; בג"צ 527/82 שץ נ' שר האוצר ואח' [10], בעמ' 79; *in re subpoena* (1992) [12], at 634-633 served upon comptroller of currency).

23. חובת הסודיות על-פי סעיף 15א לפקודת הבנקאות והחיסיון הנגזר ממנה מגילוי ידיעה או מסמך, מכוונים כלפי אדם אשר נמסרו לו ידיעה או מסמך לפי פקודת הבנקאות או לפי חוק הבנקאות (רישוי), תשמ"א-1981. על-כן, הוראת הסודיות מכוונת, בראש ובראשונה, כלפי עובדי המפקח על הבנקים אשר הכינו את דו"ח בנק ישראל בעניין שלפנינו. נראה לי כי החיסיון הקבוע בסעיף 15א לפקודת הבנקאות מונע אף השגת המידע מבנק איגוד ומעובדיו. סעיף 15א לפקודת הבנקאות אינו מוגבל אך לעובדי המפקח על הבנקים. הגבלת החיסיון הקבוע בסעיף 15א לפקודת הבנקאות כך שיחול אך לגבי דרישת גילוי מעובדי המפקח על הבנקים הייתה מסכלת את המטרות מונחות ביסוד סעיף 15א לפקודת הבנקאות ומרוקנת את החיסיון מתוכנו. הרי הפיקוח על הבנקים נותן עותק מדו"חותיו לבנק המבוקר כדבר שבשיגרה, כחלק ממנגנון הפיקוח ועל-מנת שיבצע הבנק את המלצותיו (סעיף 8 לפקודת הבנקאות; ראה [12]in re currency הנ"ל, בעמ' 635). כמובן, חובת הסודיות אינה מוחלטת. נגיד בנק ישראל הוסמך להתיר גילוייה של ראייה אם הוא רואה צורך בכך לצורכי תביעה פלילית. שיקול-דעתו צריך להיעשות על-פי הכללים החלים על כל שיקול-דעת שלטוני. כמו כן רשאי בנק שלגביו מתייחס הדו"ח להסכים לגילויים של ידיעה או של מסמך שנתקבלו ממנו.

24. נראה לי אפוא, כי אין לגלות את דו"ח בנק ישראל. נמצא כי יש להבחין בין גילוי של דו"ח הביקורת הפנימית לבין גילוי של דו"ח בנק ישראל. את הראשון יש לגלות. את השני אין לגלות. תוצאה זו מוצדקת היא לאור השוני בהוראות הדין החלות על דו"חות אלה ותכליתן. ההוראה בדבר דו"ח הביקורת הפנימית קובעת הוראת היעדר קבילות. ממנה אין להסיק חיסיון מפני גילוי לצד. אמת, הן לעניין דו"ח הביקורת הפנימית והן לעניין דו"ח בנק ישראל מצויה הוראת סודיות. לעניין דו"ח הביקורת הפנימית מסקנתי הינה כי אין לגזור מדין הסודיות דין חיסיון. לעומת זאת, לעניין דו"ח בנק ישראל, מסקנתי הינה כי יש לגזור מדין הסודיות דין חיסיון. השוני בתוצאה נגזר מהשוני בתכלית המונחת ביסוד הוראות הסודיות. הביקורת הפנימית נועדה, בראש ובראשונה, להגן על האינטרס של התאגיד שבו מתקיימת הביקורת. הביקורת היא "פנימית". לעומת זאת, הביקורת של בנק ישראל נועדה להגן, בראש ובראשונה, על אינטרס הציבור. הביקורת היא "חיצונית". בעוד שלעניין הביקורת הראשונה לא נדרש חיסיון הדו"ח המוכן על-ידיה, ודי בדיני אי הקבילות, לעניין הביקורת השנייה נדרש חיסיון אשר יגן על חילופי המידע בין הבנק המרכזי לבין הבנק המסחרי.

התוצאה היא כי אנו מקבלים את הערעור במובן זה שדו"ח בנק ישראל הוא סודי ואין חלה עליו חובת גילוי. החלטת בית המשפט המחוזי באשר לדו"ח הביקורת הפנימית נשארת על מכונה, בתנאים שקבע בית המשפט המחוזי.

השופט ג' בך : אני מסכים.

השופט ד' דורנר : אני מסכימה.

הוחלט כאמור בפסק-דינו של המשנה לנשיא ברק.

ניתן היום, ח' בתמוז תשנ"א (6.7.95).